

Ar pascha wifuschehliga Augsta Keisara wehlescham.

Mahjas Weefis ar peefliameem maffa:
Ar peefubifichanu eefshiem:
Par gabu 3 rbl. — lap.
1/2 gabu 1 rbl. 60 lap.
1/4 gabu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis. Politifks un literarifks laifkrifts.

Medafzija un eefpedizija atrodas Riga,
Ensta Plates grahmats un biffchu-brufatans un burin-letuot pee Petera bafnijas.
Sludinajumi maffa 8 lap. par weenas flejas fmalta ralfi rindinu.
Wftelejumi uf Mahjas Weef un fludinajumi fultami uf fchabdu adrefi: Dr. oecuximio rossera Maacs Blacues, r. Para (Mahj. B. eefped. Riga.)

Mahjas Weefis ifnahl weentreis nedela, treschdeenas. — Ar fatru numuru ifnahl literarifks peelikums un fatru mehnesi femfopibas peelikums.

Satura: Bihna dehl prinzipeem. — Jaunturki. (Beigas.) — No eefshiem: a) Walidias letas. b) Baltijas notitumi. c) No jitam kreenijas pufem. — No Rigas. — Grahmats galbs. — Kugneziha. — No aforiem. — Tirgus finans. — Telegramas. — Dashedi ralfi: Kabbam wajaga buht skolotajam? (Turpinajums.)
Literarifka Peelikuma: Somas nefes. — Sofu gans. — Kubdrajs.

Bihna dehl prinzipeem.

Bihna, kuru „Deenas Lapa“ ufffahuse dehl fawu prinziptu aiffahweffchanas un „Mahjas Weefa“ nomahffchanas, turpinas. Atkal fastopam toti garu un plafchu eewadrakftu. Nelo fahit, ja-attifst, ka „Deenas Lapa“ resp. tas libdstrahdneeki, kas ifnahl uf to paschu, deefgan fanehmufchees, nehmufchi palihga waj wifas sawas finanschanas un grahmatas, lai „Mahjas Weefim“ fadotu uf ahdas un peerabitu, ka tas ar saweem libdstrahdneekem waj breesimigatais neprafcha pasaulē. Pee tam „Deenas Lapa“ nepeemirft la peedewu wirzi ifleetot ari fawu fen ifnehginato metodi, trefnus lamas wahedus, un ufteep pa reifei pretineekam tahdas domas, kuras tas nemaf naw patš iffajijis, bet kuras tas stary zitam glufchi pretejam domam sawa ralfia peewedis par aiffahbijumu, la weena waj otra strahwa finama leeta iffajijufes. Bet it la apfinadamas, ka ar tahdu metodi ween wehl nepeetiks, la waretu ralfies leelata leja, kad warubht weenam „Mahjas Weefa“ libdstrahdneekam, kuru ta patlaban nehmufe uf grauda, ertu ziti palihga, tad ta sawa gudribā nospreesh tahdu leetu eepreesh darit ne-eespehjamu, proti nosawz weenu „Mahjas Weefa“ libdstrahdneeku par „Mahjas Weefa“ dwehfele (laut gan tas patlaban un ari agral arween atradees pahri tubfiofchu wersetes no „Mahjas Weefa“ ifdofchanas weetas), las flin, waj zaur to nemodinas flaudibu pee ziteem un ta pretineekus nefarihdis sawa stary matos. Nedisams, ka ta few galwa eefalufes wejo Romeefchu dewifi: Divide et impera, tas ir, dali (t. i. pretineekus) un tad walidi! Til fchehl, la leeta til flaidri eepreesh ifredsama. Brihnumis, la „D. L.“ ar fawu gudribu aiffurufufe zitu latinu teifumu: timeo Danaos et dona ferentes, t. i. neustijos

Danaeescheem (eenaidneekem) ir kad tee dahwanas nes, resp. flawē.
„Mahjas Weefim“ ir deefgan libdstrahdneeku, las paschi preesh fewis war pastahwet wajadffibas brihdi, bet la teem akl buhtu japeefleentas weenai waj otra „dwehfele“. Pawifam zita leeta, ja tee aif paschpahrleezibas war tahda ralfia iffajitām domam galwenatōs flehdeensōs peekrifst; fiftumis nepad ir diwi jilwefti, kaut ir labake draugi pilnigi nebuhs weenis prahftis un tas ari pawifam naw wajadffigs, ir taini no fwara, ka ir fwarigōs jautajums buhtu pastahwigi domataji un peffitaji. Ja fchahdi tad war tahdōs jautajums weenotees, tad ta jo labata leeziba preesh tas leetas, kura teem domas fahriht, un fche waru ar labu apfinu teitt, ka ir ne weens waj diwi ween no ziteem „Mahjas Weefa“ libdstrahdneekem, kas paschi wairaf pehrijufchi par pahrrunajameem „prinzipeem“ neta pat paschi laftee „Deenas Lapas“ wirseena raditaji, un tee ari naw ta pehdejee akla fanattifmā tahwufchees ta fatot hipnotifetees (eemibfinatees, eedwest) no weenas strahwas, bet paschi turejufchi ajiš walā. Laifkrifta „dwehfele“ — wirseena noteizeja arween ir awifes redafzija, un ja ta tahdus libdstrahdneeta ralfius unsem, tad ta ar to til leezina, la tai galwensōs jautajums ar to fa-eeetas ufslati, t. i. ja ta ir gobiga redafzija, kurai tebes wajbanu weifaki naw galwena leeta, kuru dehl daschas redafzijas ari seeds fawu paschu pahrlleeziba, ja domā, ka tahda aiffahwama strahwa tam to eenesis. Pee tam ari fewifchi, ja redafzija wada weens zilwets, tas ralfchu newar muhfu laifōs, kur finatnes til leekiffti fpezialifsejufchās, buht uniwersalgenijs, bet tam alafch jausnem ralfi, ja tas tilai pahrlleezinats par faharffitaja leetprafcham. Saralffitajameem atkal daschā labā jautajumā war buht jītadas demas, neta redafzija. Ja tee sawus ralfius nodod weenai finamai redafzijai, tad tas noteef waj nu tapeh; ka to ralfi weenigi leetifchi ralfi, kas ne-atteegas uf tahdu fahfihwes strahwu waj atri tapeh; ka to eeflakti ja ari ne wifur faetas ar zitu libdstrahdneeku, daschlahet ari paschas redafzijas ufslateem, tomehr teem flahw tuwali neta zita laifkrifta wirseenam. No tahdas

aklas ralfu apgrahffchanas wifds fiftumis peh; finamas fchablonas pee daudfmas apfinigas redafzijas newar buht ruma, peeteel ja tas libdstrahdneeku eeflakti galwensōs leetas faetas ar redafzijas domam. Tifpat maf ir eefpehjamis, ka tahds libdstrahdneeks, fewifchi tahds, kas dffihwo tahlat projam, waretu buht tahda laifkrifta wirseena noteizejs „dwehfele“. Wifa leeta weenlahrfchi ta, la iffajitee ufslati fwarigatōs jautajums jaw eepreesh ari bijufchi redafzijas ufslati.
Bet pahreefim pee „Deenas Lapas“ wairaf leetifcheem aprahdijumeem. — „D. L.“ ralfitajis fmalta iffinajis, ka man ruhpneezibas un fewifchi tekufas laufs eefot plnigi fweefch, lam par peerahdijumu Nr. 1.) tas peewed manu ifteifumu, la galwenaifas eetaufijums uf dffelfseefem jaw nezetas zaur to, la leeto twaila mafchinas dffihwoneeta (firga) weeta, bet gan fewifchi zaur to, la leeto fteedes, pahuram firs war pawifft 8—10 reif wairaf neta pa femes zetu. Tad jaw, iffawz „D. L.“ kritifis tifpat labi uf dffelfseefem waretot buht galwena leeta wagonu riteni, lai taffchu pahmechginot wagonem ritenu weeta peelik fliezēs la raga wam un redfeshot zil tahlu tifshot ir ar lokomotives pahlibfibu. Protams, ka ari riteni ragawu fliefchu weeta uf dffelfzeta no fwara, bet brihnumis zil, ka „D. L.“ kritifis newet wehl tahlat atpatal pee pirmatnes apstahfeem, kur zilwefti nepafina fliefchu, bet kur teem wifis nefamais bija janes uf plezem. Ja taffchu kritifa fgs, naw kritifa, ta jaw war tahdu „bleki“ ween grid famelfi. Lokomotives leetofchanaif itai ta nofihme, ka ar tas pahlibfibu, attihstot flifru twaila fpehfu bija eefpehjamis ahtraf brault, bet taffchu muhffham ne ta, ka ar to patš fpehfs buhtu eetaufijs, la to „Deenas Lapa“ apgalwo. Pawifam otradi: 6—8 wagonus pawifft jaw tahdi 4 firgi preeshā aiffuhgiti, kaut nu gan nezil ahtri, itai 3—4 wersetes par stundur, bet ja fcheem wagonem lifs lokomotivi preeshā un grības pahraukt 3—4 wersetu weeta 30—40 wersetes, tad nepeetiks wis wehl ar 30—40 firgu fpehfu lokomotivi, bet wajadfes nemt wifmas 300 firgu fpehfu lokomotivi. Ta tad fpehfa preeshā ahtras braultchanas ifeet fahmehra

Dashedi raksti.

Kahdam wajaga buht skolotajam?

(Turpinajums.)
2) Otris skolotaja darbības palahpeens ir — I la f e. — Saunais skolotajs no stolas nahjis, dodas atkal skolā, bet nu wair ne la flolneeks, bet la skolotajs, kurfch mahja un audfina. Tagad winam jafahl nosahtees pascham uf sawam lahjam, jafahl pasneegt ziteem tās gara mantas, to tas libd fchim krabjis. Skolotaja ufdewums ir diwejad: mahjiti un audfinati. Lai gan fchās abas mahjifchana un audfinafchana — til tuwu raba it la mahjas, tomehr winas atkal tahtu weena no otras fchētras. — Mahjifchana prafa no mahjitaja pamatigu un flaidru mahjamā preeshmetā flinofchānu, drofchu wina pahrwaldifchānu un finānu weiflibu mahjamajam wimu peefawinat (metode). Turpreti — audfinafchana prafa no audfinataja preeshfihmes. Katrai leelai saws eefahfums, saws pamats, ta ari finafchānam un gara ifglifhibai. Paschi pirmee behrna attihffibas pamata ifjeiti, ir wezaki un mahja. Libd ar meesu attihffas ari behena prahftis, las prafa darbības un peenahzigas, barības, wina tahlat attihffichānai. — Libd finanam, laifam pasneedz wezaki baribu behrna gara attihffibai, tas ir — to mahja — un tad to uimeni stola. Tagad turpina skolotajs to darbu, to wezaki eefahfufchi, nosahjas gariga finā behneem wezatu weeta. Rahdi mahjibu preeshmeti stola jamahja, tas neataras no skolotaja, toš nosafa stolu preeshneeziba, walidiba. Skolotajs dabun no sawas preeshneezibas noiftru programu, kura winam jafpilda mahjifchānai. Bet la fawo programu ifpildit, tas ir lahdejadi mahji, tas pa leelalai datai flahw pascha skolotaja warā. Muhfu tautas stolu programa ir wifseem jo labi pahffstama, tadeht nenofahfufchu preeshwifseem, las tautas stola jamahja — un zil tahlu wimi jamahja. Gribu til teikt lahdu wahdus par paschu mahjifchānu. Katrai mahjifchānai, tautas stola, jair audfinafchānai, aiffahdofchānai uf dffihwi. Par kaut kuru preeshā

metu mahjot jamodina flolneekā mihlestiba un patifschānai uf wimu, janorahda zil derigs, zil wifai nepeeeffchams wifsch mums preesh tahlatas dffihwes. Ja skolotajs, ta fatot, itai pa formai „pados fawu uf plahna eefochu preeshmetu“, tas ir bibelstahstu stunda lifs iflahffit lahdu flahstu, rehfinafchanas stunda pahffinat, laffichanas stunda ufdoto gabalu atlasti u. t. t., tad wina flolneeki fahfs drihi apnift fchahdas laifas mahjifchanas, fahfs ufstait mahjifchānos par molam, par pawifam newajadfigu; wifsch mahjamajā preeshmetā neataradis netahdas dffihwības, netahdas libdflbas ar wina pascha dffihwi, tadeht tas tam neaprotams un zaur to pawifam preffigs. Fchahda mahjibu pasneegfchana atnes maf laba. Nemfim bibelstahstus, par kureem til daudf fchēhlojas, bet kuri tomehr ir flaisis preeshmetis. Sahffim no Abrahama. Te mehš fastopam bagatu wifru, bet iftru fahffihmes zilweftu, lam nads nu bahffchānas reebin reebjas; las nedffihwo itai preesh fewis ween, bet fina, la zilweklam jadhffihwo ari preesh ziteem saweem libdflweefem, la zilweta angstafais ufdewums naw preesh mantas fawraifchānas ween dffihwot, bet la mums ar fawu mantu ari ziteem jalalpo. — Lai wehlat minam Dasepu, fcho flaisis tillibas ideali, las sawas newaimbas dehl teel wafatš, lam daudf, jo daudf, jafesech, bet kurfch ar fawu newaimibit tomehr galu galā ifwar: — Du — un Deofus, fchls dedffigais patriots, las wifu, wifu atdod par sawas tantas labffahffibu, las wifu fawu muhffchu upure, lai fawu tantu glahbtu no wehdffibas, lai to glahbtu no bojā eefchānas! — Ne til ween pee fcheem bibelstahstu gabaleem mehš fastopam ifeetas, kur waram nosahdit sawus mafos dffihwas bibes preeshā un teem jaw no majotnes rahdit no la mums jafargas un peh; la mums jahjinas; bet to paschu atrodam pee wifseem ziteem. — Nemfim wehl zitu preeshmetu, nemfim laffichānu. Laifchāna ir weens no fwarigatajeem preeshmeteeem, jo wifa mahjifchāna un tahlat mahjifchānas pamatojas uf laffichānas, tadeht fchim preeshmetam japeegreesh leela jo leela mehfiba, wifsch ja-ahffrahda ar wifu nepeetibu. Ne pawifam nepeeteef, ja skolotajs „aifdod“ — t. i. parahda: fchito gabalu

eemahzitees — un tad to leel weenlahrfchi itai atlasti. Tahda melanfsta rihfofchānas atnes toti maf laba, wina witi kad fahneedz fawu iftro meheli, proti modinat behrnōs laffichānas interefi, eerahdit winam zetu, ka lai tas lasa — un tadeht tam jalafa. Tautas stolas leelafais mehrtis tal ir eerahdit saweem audfneem zetu, pa kuru tee eefot war fahneegt finanschānas un tahlatu prahta attihffibuz tautas stola jayamahja behrni, lai tee prot mahjitees, lat tee fina, la jamahjas un tadeht jamahjas, jo katrai skolai, bet it fewifchi tautas stola jafagatawo fawu audfneem preesh dffihwes. To mehš waram panahht zaur audfinafchānu, tadeht ari katram preeshmetam, katrai mahjifchānai, wajaga buht audfinafchānai, wajaga norahdit preeshā la wifsch mahjas un la un kur to leetot lo mahjitees. Neta nelihff ja zilwets gan daudf mahjitees, bet maf finā — un ja to paschu, to fina, neptot ifleetot nedf few, nedf ziteem par labu. No libd zilweklam kapitais, ja tas ne prot ar wimu zita neta darit, la to aprakt semē, lai ziff winam ta nenofog? — Semē eeraltais kapitais winam tifpat jaw la nosagis, tas nenes ne grafcha angfus nedf wina ihpafchneekam, nedf ziteem libdflweefem.
Tahds patš kapitais ari ir finatnes, ir wifš lo mehš mahjamees. — Sf peedffihwojumeem pahffstu lahdu stolu, kura lepojas ar to, la winas skolotajs fagatawofis til un til daudf flolneeku preesh eeflahffchānas seminards, pilfeh tas stolas un gimnafijas widejās un angstafās klafēs. — Labi tas ir, jauti jaw gan tas ifflaufas, bet leelafais wairums ir if winas audfneem atgreufufches atpatal dffihwe, las tal jadomā — fahffidffinot ar pirmajeem — ari ir daudf lo stola mahjijufchees. — Un teefcham; wini ari fina fcho un to if fliflas, geometrijas, algebras, ir mahjijufchees fweffchās wakodas u. t. t. — Bet dffihwe, wat zil wini felfi, zil nepahffahwigi, zil pawifchi! — No wifseem fchās stolas audfneem es newaru atminetees neweena pascha, las buhtu kreetnis, apflnigs zilwets, preesh dffihwes wini wifš weenaldfigi. Ari tee, las if fchās stolas wehlat jitas angstafas stolas apmellejufchi — dffihwei wini it la jafudufchi, neweens no wineem neta nefina, wineem naw neta preesh ziteem to darit. Pahffstu ari zitu stolu,

waj 10 reises wairat, nēla lehnai braufschana. Ja gri-
besim mehš brauft wehl abtrati, ap 100 werfes stundā,
tab lotomotiwel preefch 6-8 wagonem jau wajasēs buht
1500 firgu spehlu stiprai. Sinams, ka pee dselzjezem
kriht swarā tas apstahlis, ka twaita spehls samebrā masal
ismakšā, nēla kustong ustura — zitadi abtri brauzeeni is-
nahstu pahrat dabrgi.

Tablat „D. L.“ rakstītais lotas waj trejōs lihūmōs
gribedams islozitees no pahmetuma, ka tas ušdewis twai-
konu ogļu patehrinu preefch preefchu iswadafschanas 12-60
reises masaku. Tas stahsta, ka esot tatschu jasiu kahda
maschina, kahds kugis, kahdas ogles un kahdi kurinataji,
tikai tab wareschot staidri wisu aprehlinat. Wareet apmee-
rinātees kritika kungs, es taisni biju peewedis w i s j a u n a l
o s, w i s l a b a l i e e r i h f o t o s p r e e f c h u k u g u s a r w i s l a b a l
l a m m a s c h i n a m. Buhtu es peewedis wezafus kugus, tab
rehkīns wehl daudf stiprai isfchirtos. Tapat tas buhtu
ja frakts kuga weeta nēntum abtrbrauzeju, pasafschēru kugi.
Pehz ta pascha awota (Stahl und Eisen 1895. S. 714)
kahds no Wahju wislabafēem abtrbrauzeju twaitoneem
„Fürst Bismarck“, 11,000 tonnu deplafementa (uhdens
isfpeedeena, t. i. tās telpas, ko tas peelahdets eenem uhdeni,
istaiša 11,000 kubikmetrus), patehreja zeta uš Aujuortu ap
2200 tonnu ogļu, gandriht 2 2/3 reises wairat nēla agraf
peewestee frakts twaitoni, bet preefchu lahina tas newareja
usnemt ne pūs til daudf. Inahst, ka abtrbrauzeju kugās
preefchu wadafschana isheetu wismas 5 reises wairat ogļu,
nēla augšā mintetā peemebrā aprehlinat preefch frakts
kugeem. „Deenas Lapa“ gan peewed zitatu, ka labs krahs-
kurikis warot par 1/2 isfchret masal ogļu nēla stlits, bet
pee muhsu peemebra jau starpiba bija nēfahdīnami lee-
lafa. Naw pawisam ari tizams, ka peewestee leeleem
kugeem bija akurat isfahiti, wisfilitakee kuriki. Drihsaf
otradi. Tapat maswehrtigatās a k m i n u ogles (ne
bruhnās ogles) leetojot isees samebrā ar augstwehrtigatām
til par 1/4 masal, ko ari „Deenas Lapa“ kuhdsu eegaumet.

„D. L.“ kritikis piltōjas par to, ka es starp ziteem
awoteem aistrabdijs ari uš Meyera konverfahijas lefklas IV.
isdeiwumu, kas esot sen jau nowejojēes (nu til trata ta
leeta wehl naw ar to nowejojēanos, tas isnahza 1885.—
1890. gadā un papildinājumi sehjumi sneedfas lihds 1892.
gadam). Welī piltōtees! Ja „D. L.“ plāfcho ufstatu
rakstītais buhtu eestaitēes fant ir „Meyera“ lefklas IV.
isdeiwumā, tad tas tahdu blek par klimatologiju un eedf-
wotaju teoriju (Waldkulturslehre) nebuhru warejis laist
wakā, ka tas pateesiba darījis. Ir tur tas buhtu pahree-
zinājees, ka ta pascha ufstati pilnigi nowejojufchēes un lai-

*) „Deenas Lapa“, ja tā buhtu bijis, ka Lu apgalwo, ja teefcham
waretu ishit ar til mas oglem, ja Lu eespehtu, no winām isdabut
tahdu „spehlu“, tad wislabafais, ka wisdrihsafā laistā uš scho sawu
atrabumu isnemi patenti. Ar Lewi neweēes zis mēfligs zilwēl new-
wardē fahneēes un konfure. Tu jo dēfifā laistā tad eeguhst tahdas
milfu bagatibas, ka wares aplaimot waj wisu Laweēschu tantu, ja
ir ta Lewi naw tahds pat neēla tā finatnes. Wotschidū bagatiba pret
„Deenas Lapa“ tab driht ween buhtu tā ehna. Rec.

lam smelti waj nu is wehl daudf wezafas lefklas waj is pa-
wisam pawischam un nēfinistam, partiju noluhds isdotam
brofchuram.

Wispretigatā leeta muhsu kritikum ir ahlee staitlischē,
reifinaschana un dalischana. Tos tas pee pretineela buhtu
eetreejis waj paschā pelle, kaut gan pats peewed gluschi n e-
s i s e m a t i s f u s un pawischi ušdotus staitlischus, tur tas
wina krahmā der. Ne draugs, neto nēlids, mahjatees ari
pretineela staitlischōs daudsmas ahlati eestaitēes un paweh-
linat palat ja gribat buht kurmehre leetischē. — Sche taisni
tas ahkis, uš kura kritika fgs mani domajas nolēhris, ru-
najat pat gahsi. Proti tas islahjis manu rāstu, Inaschi
uščfchirīs Dsta stolas technologijas grahmatu, tur atradis,
ka naw tahdas gahses, kuras taisni isnahstu 2 kubikmetri
is weena kilograma ogļu un nu gawilē, ka nolēhris preti-
neefu uš funktēm. Pagaldeet draugs, eewehrojot daudf-
mas, ka pee manis bija fahjts, proti ka wisu ogli pah-
wehēschot gahsē dabun knapi 2 kubikmetrus (1 metris = apm.
3 1/2 pehdai) no kilograma (1 kilogr. = apm. 2 1/2 mahz.)
ogļu. Juhs paschi peewedat, („D. L.“ Nr. 148.) pehz
Dsta, ka no 1 kilograma oglesfa dabunot apmehram 1 ku-
bikmetri uhdens gahsēs un 3,7 kubikmetrus gaisa gahsēs
(Generatorgas). Sleju tahfat Juhs ogleski fahjauzat ar
ogli, atfahrtodami ka no kilograma ogles waretot dabut
1 kubikmetri uhdens gahsēs un 3,7 gaisa gahsēs, tur Dstis
(Lehrbuch der technischen Chemie. S. 25.) 1 kilogramu
oglesfa peelidhina 1, 2 kilogrammēm kofsa. Tagad
nu buhseet til laipni selot drufstu schahdam aprehlinam.
Ka Juhs paschi atfahstēet, no kilograma ogļu war dabut
ap 0,3 kubikmetra apgahsmofschanas gahsēs, kopā ap 1800
kalorijas. Alseet pahri retortēs ap 2/3 kilogr. kofsa un
darwas (ahlati 0,5—0,7 kilo*) statotēes pehz ogles labuma,
bet tam wehl ap 0,06 kilograma darwas, kuru ari war is-
leetojot dehfinaschana. Bet ogle tatschu pate no sewis nē-
isod gahsi, to wajaga retortēs fahfahet un preefch retortu
kurinaschanas pee wislabalam cetāfēm isēet 0,1 kilogr.
ogļu, ja grih is 1 kilogr. isdriht apgahsmofschanas gahsi. Tā
tab zaurmehzā no 1 kilograma ogļu palifs pahri bes 0,3
kubikmetra apgahsmofschanas gahsēs wehl 0,55 kilogr. kofsa.
Ja scho kofsu pahwehēsch tahlat gaisa un uhdens gahsē, tab
tatschu atkal pee retortu kurinaschanas isēet ap 1/4 no kofsa
(pehz Fischera). Tā tab isnahst, ka no atlitufchēem 0,55
kilogr. kofsa til 0,46 kilo dēhstam eestaitit preefch pah-
wehēschanas uhdens un gaisa gahsē. Un nu pehz Juhsu
pascha peewēstā awota (Dsta) isnahst tahds gala aprehlins:
1,2 kilogr. kofsa dod kopā 4,7 kubikmetrus gaisa
un uhdens gahsēs, 0,46 kilogr. dos 4,7 x 1,81 kubik-
metrus, jeh kopā ar teem 0,3 kubikmetreem apgahsmofschanas
gahsēs 2,11 kubikmetrus wisu 3 gahsu, tā tā es biju ušde-
wis. Tahdejadi rihtōees t. i. isdriht is ogles wispirms
apgahsmofschanas gahsi, tab pahwehēst atlitufcho kofsu uhdens
un gaisa gahsē, pehz uhdens ar apgahsmofschanas gahsi fa-

*) Sal. Fischer-Wagner, Handbuch der Gemischen Technologie 14.
Ausf. 1893. S. 47.

jaukt, dod padomu Fischers plāfchajā kmiškā tehnologi-
65. l. p., un pehz ta es biju aprehlinajis zil isnahst wisu 3
gahsu, bet kritikis leetu nēspratis drahsch wakā sawu „gub-
ribu“, ka waj nu Turpmal dotu Juhs padomu eepreefch pa-
domat un palast plāfchafas technologijas un tad nahst ar
faweem atfchētojumēem klajā.

Nesjam, ka finatnes un nowēetniba naw „Deenas
Lapas“ un tās „kritiku“ leetas, islahst til lahdas pawischas pa-
rtiju brofchuras un tu eš wihrs tā werfes stabs! Bari
tab lamatees par wisu pasauli, eewehrojameem un nowēet-
neem finatnu wihreem, kaut ir pats tā schumelis atli tēla
pafat un zefus lozi noschēlojamaleem gara punburischem.
Apbrihnojama duhscha, „Deenas Lapa“ un tās famojais
kritikis waj kritiki, ka redsejam naw waj nu fahratufchi
waj til wifai pawischi pahst pat Dsta majo kmišas
grahmatinu, bet eedrofhinas tā ahletees! Waj tee pateest domā
ka wehl ir muhsu laifds wares ar lamafschanas u. t. t.
apfegat sawu nēfinaschānu? —

Tispat nepareis kritika tahlatais aistrabdijs, ka no
kilograma bes apgahsmofschanas gahsēs paleefot til dāudf kofsa
pahri, kas istaitot 4500—5300 kalorijas. Te tas atkal
naw eewehrojis, ka retortu kurinaschana wajadfigs ari
bedfinamais materials. Pawisam jōzigs „Deenas Lapa“
aistrabdijs, ka es maldotēes fahidams, ka zaur apgahsmo-
fchanas gahsi teetot isleetojās tikai kahdas 1680 kalorijas
no wifas (1 kilogr.) ogles bedfinamās wehrtibas, tur tab
paleefot tee 2/3 kilograma kofsa. No kura laika tab kofsa
teel lihds staitis par apgahsmofschanas gahsi?? Drihsaf
logikas kungi!

Par sweju rāstot „Deenas Lapa“ kritikis tureēes pee
prinzipa, ka ja grih tahdu leetu neapgahschāni peerahdit, tab
tikai ja-attaheto agrakee apgahwojumi, kaut tee ari buhtu
bijufchi waj wistrafakais „bleks“. Kur es jau aistrabdijs
uš Scherzera nepareisibam, aistrabdijs, ka no heftara (apm.
2 1/2 puhra weetas) juhras wirsus newar wis isdabut 17
reises wairat pahrtikas, nēla no ta pascha gabala fahfemes,
tur „Deenas Lapa“ nēmas wēfelas 3 lapas puses isfahst
wahru pa wahrdam is ta pascha Scherzera un pawisam
nepeemin manus aistrabdijs par Kihlas swehneēzibas
komisijas pehtijumu panahstumeem. „D. L.“ kritika waj
kritiku galwenā gudriba imponet lastfajeem ar leeleem
„absoluteem“ staitkeem. Pastatfamees weenu tahdu staitli,
tur tee pehz Scherzera atstahsta, zil leeliski dāudf sinu
fahwejojot Japanā. Proti Tokio pilsehta ween patehretot
12,000 kilogrammu (ap 30,000 mahzīnu) sinu deenā.
Nu mani draugi, Tokio pilsehtai ar ir wismas 800,000 —
1 milj. eedfshwotaju; tā tab isnahst, ka tur wēfela gadā
uš latra zilwēla nahstu til 4—5 kilogrami (10—12 mahz-
jinas) un uš wisu Japanu tahdā kahzā gadā 180—200
milj. kilogr. sinu, 3 reises masal nēla Anglija. Sche nu
bija Japanas sinu bagatiba! Tahfat „kritikis“ rahsta
ka Mulhalla staitit par wisu sinu sweju pasaulē newarot
buhst pareis, Anglija tatschu weena newarot fahwejojot
1/4—1/3 datu no wifam sinu pasaulē. Juhs aismirstēet
manu aistrabdijs, ka sinu bagatās juhras ir fellāg

kura neeleēas wis ar lepeem staitkeem, kura newar wis
peefault no manis til un til tur aigahjuschi — un til
un til no tureēes un tureēes atkal schurp atnahfufchi.
Winas stolotajs ari neeleēas, es esmu til leelu kurfu schojā
waj tajā finatnē, zauri gahjis, un til dāudf esmu no ta
preefchmeta isnehmis; winsch strahdā kufsu, ne preefch
leelu augstu sinaschānu eeguhschanas, bet preefch fagata-
wefschanas uš dshwi. Ko winsch mahza, to rahda ari
preefch la winsch to mahza, un tā to lai mahjellis isleeto
wehlatā dshwē. — Un mar bes pahrschilejuma jafala, ka
preefch ir fatiltēes ar is schis stolas, islahstajeem zilwelem
dshwē, jehschu tee pa leelafai dafai weentahfchēsi semfopji
un amatneēsi. — Zil jaukt, rektati wineem par wifam
dshwēs wajadfibam, zil patfahwiggas domas, zil duhschigi
wini jihnina preefch teefas un tainibas! Ja nu mehš
schis abas stolas fahidīnājam un jautajam, kurfch no
scho abu stolu stolotajeem ir tas l a b a l a i s, tad drofchi
waram atbidet, ka pehdejās, jo pirmajā mehš redsam
fāufu sinaschānu „kaleju“, kas pehz schablonas lat behrnu
gahwās finatnu formulas, un tās peehahsch ar dāfchēem
mahjibu telumeem nēmaf neprafidams, waj tee winus
spehji fahgremot, waj tee wineem patifhami un fahprotami,
bet gimnastija to prāfa. — tahdeht wajaga. — Dtra stola
turpreti mehš redsam fahprahrtigu aubfinataju-stolotaju,
kas mahza un aubfina, kas tā mahza, ka mahjellis mahzamo
weelu spehji fahgremot.

Hereti dshredam stolotajus fuhdamees par nerahneem
behrneem, par ne-apdāhwinatēem slinkeem u. t. t. Regribu
leegt, ka scho nēfahlu pawisam stolas druwā nebuhru, at-
rodas jau latrā stola ir slinki, ir nerahni; bet ja par
wisu klaf, par wisu stolu tā jafschēlojas, tab te waina
naw pee behrneem, bet pee stolotaja pascha. Stolotajs
naw prahrtigs, waj ari tam naw isdeweēs modinat behr-
nēs mihlestibu uš mahjifchānos, naw spehjis winus pil-
nam fahstit pee sewis un mahzamā preefchmeta. — un
tahdeht tas teem grūhtis un nepatifhams. — Salams wahrds
nerunā welte: „Darbs meistaru darina.“ — Satāfēes
pehz eespehjas uš mahjibas stundam, fahfaheto fawas domas,

lai tew wairē klafē naw jamehginas, naw jastomas, bet
ta pats eepreefch staidri fini, ko tu gribi. Par wifam
leetam raugi eemantot behrnu ušizibu un mihlestibu, runā,
ihpofchi fahsumā, behrneem fahprotamā, wineem pahstifhamā
walodā, notahy pats no fawa augstā stahwella behrna
eeleja, lai no tureēes winu pee rotas twechris waretu west
to uš augfchu — un tu redseht, ka winsch tew pallausis,
ees tew lihds. Ja pats jau zaur grūhtumeem un dshwēs
jihnīneem eš aismirīs behrnu jofus, tab mahjēes fawu
stolas behrnu deht ari wehl tagad jofot. Tā winus at-
fahrdīnāst un ušfahtrināst, tab nebuhst teem par bubul-
par bahrgu kungu un fohi, bet tihf wineem par mihlu un
tehwhifchu draugu, un ja ne ziti, tab tawi aubfekni fahj-
mums ir l a b s stolotajs. —

3) Stolotajs dshwē. No wezatu rotam, no
mahlas fanem stola fawus aubfeknus un turpina uš ta
pamata, ko wezati behrnā litufchi. — Pehz stolas kurfa
beigfchānos, stola raiba atkal fawus aubfeknus dshwē, no-
dod atkal winus atpafat wezatu wadifschānā, lai tee turpi-
nati, tur stola beiguf. Tahdeht ari lai behrnu wezati un
aibidnāi ir par teem modrigi un apdomigi wadoni. Wē-
fagu darbu gahdādami lat gahdā ari par gara darbofcha-
nos un tā isghifschānu. Bet te neweem wezakeem un
mahjat darbs, te darba ari stolotajam wehl dāudf jo
dāudf, winsch nebuhst wehl nedrihtēst domat sawu stolotaja
darbu beidhis, winam jaturpina jo projam pee faweem
aubfekneem eefahltāis aubfinaschanas darbs ir tab, tab tas
toš is aubfinatavas, is stolas pahrtahdijis dshwē. Sto-
lotajam ja atweer kaut jel stolas islabas durwis un ja ne
wairat tab jafafstatas, ko dara wina aubfekni dshwē, ka
tee domā, ka runā, ka ušwedas. —

Dshwē tu mihlo amata beedri eewehrofti weenu fahfchu
dātu, kuri pehz wezā Sokrata mahjibam weentahfchēsi dsh-
wo un doma: „jo masal zilwēlam wajaga, jo tas laimi-
gals“. Schee tūras fahgri pee faweem wezeem tilumeem,
eerafcham un ne reti wezeem mahneem, kuras tee, ka wezūš
fahwērtus newehlas agraf nowifst, eekams kapā ja-ēet. —

Te tew darba dāudf, pahidset fahēem laudim atfahwabinatēs
no dāfchēem nowejojufchamees eestateem un greifam domam
par jaunlatu wajadfibam. — Dtru fahfchu schirū tu
fahfā, kura lihdsinajama jaunai ataugai, kuras dewife:
„Uš preefchu, uš augfchu!“ Scheem nepeeteel ar to, kas
ir bijis, wini mēlde arween ko wairat fahneegt. Wina
mahjōkōs atrobam jaunlatu darba rihtus, grahmatas u.
t. t. — Scho fahfchu starpā atrahdē dāudf isfēedsejufchu
lozinu, kuri gan smuti, bet augtu neseht wini naw. —
Tee tur wehl jafēem un jafstūt, jafufschina un jafohji,
lal tee netiktu no dshwēs pawifam nomahlti, lai tee nenofahstū,
bet lai nēstu augstis. Salat draugi, waj muhsu krahstis nepāzēlas,
waj muhsu garš nepreezajas, tab redsam schoš fahfchams
wina darba un rihtiba; waj tad nejuhtamees lepat, wot
tab nemoftas muhsds pahfchafina, ka schē tal ir muhsu
darba augti? Schi fahfchu schēka tab ari ir ta, kura
wiswairat tinas un wijas ap stolu, stolofschānu un ap
paschu stolotaju. — Stolotajs jautā stola, bet dshwē
winu jautā un tam gribot negribot ir ween kaut kas ja-
atbid. Salams wahrds teiz: „Istā laika runat ir gudri,
bet kufsu zeest ir wisgubrat.“ Bet tā sinams, ar kufsu
zeeschānu stolotajs newar tilt zauri, tahdeht tam jafinā
wihrtifchē, bes glaintēem un ischēfchānos. — Noteel, dāudf-
reif noteel, ka stolotajs gribedams laudim patit, war krit
tant grehtā, ka fawas tautas maldischānās un kufhdas ar
leekula wahrdēem pabafia, ar to wehl gribedams rahdit,
ka winsch ir ihis tautas draugs un lahwehlis. Ja stolo-
taju starpā tahdi leekuti neatrafstos, tur tab krahdfites
Matifs buhtu nehmis fawu Peetula Kriufsimu? Ja lah-
dam finatna leeta ir dahrga, tab winsch to glabā zeefchē:
Stolotajam jabuhst pateefigam, jafargajas buht leekufam
— buht ar wahrdēem ween tautas draugam, winam ja-
buhst tahdam ar dardeem, — ar dardeem sawā stola un
wifā dshwē. Behrni no stolas isfahjuschees, dāfchu labu
reift nahst tā pee-augufchi jafnefki pee stolotaja un prājis
no wina padoma — laimigs tahds stolotajs, kas manto
scho peefleeschānos, scho uštijibu no faweem aubfekneem,
bet fchi uštijiba nenofriht no gaisa, pee tās newar ne-

juhras — un nekur wifā pasaulē nav til daudš fēku juhras apgabalu aplahrt, tā taini ap Angliju. Ap Japānu, kura leelata par Angliju, juhra daudš dšifata, tāpat ap Itāliju, kuras peekrašēs neifšwejo warbuht ne dešmito teesu no Anglijas uhdenu fūwim. Bej tam Angli fwejo neween fawās apfahrtējās juhrās, bet taini zitur fūwju bagatāds apwidōs, tā pee Jaun-Jaundlendās. Bet peemēm, ka Mulhalla flaitki par iifwejoto fūwju daudsumu uš puš mafati, nekā iifšenibā, tas ir, ka pasaulē iifwejo ne 2, 3, bet 5 milj. tonnu fūwju. Ir tad uš katra zilweta iifnahtu til ap 9 mahzinas fūwju gadā, kamehr no faufjemes zilwekeem tātšhu jadabun wismā 400—500 mahz. labības uš katra zilweta. Kulturaš walstis, kur daudš lo-pus tura, iifnaht pat lihds 2000 mahzinas wifās labības uš zilweta, tā peemehram Seemel-Amerikā. Tā tad ir, ja Mulhalla flaitkus dubultoju, juhrai wajadsetu iifbot wismā 40—50 reifes wairaf fūwju, nekā tā fchimbrišcham iifbot, lai wifš zilweti waretu no juhras ween iifst, kas pehš „Deenas Lapas“ leetpratejeem „pilnigi eefpehjam“. Padomajat tātšhu lungi, tad Juhs warbuht pehš Juhšu pašhu wahrdeem wairš newaresat tā pajelt „drofcho peeri“ un pahrmest ziteem nahwitati, nesināschanu un deefin to wehl ne. Waj iif augšhejeem aifrahbijumeem Juhš jau nefahf-feet nofahrt, uš zil wahjeem pamateem Juhš atrodetees, waj Jums pateefš jau wifa finatne tahds neeks, ka Juhš tā pret to nofeedsatees, tā til drofchu peeri un ar tahdu uspuhtibu apgalwobami wiftrakalās un ne-eepehjamalās leetas? Zil ilgi Juhš ar finatnem til weeglpahrtigi un pee tam wehl til uspuhtigi rotāstees? Sinatnes naw pajās eedinas, bet nopeetni fudeejamas. Patareet jel reifš fawās leedinas kanaropu wadšiti! Tee Jums tilpat maf peederigi, tā wahrnai pahwa fpaalwas. Uspuhtiba til iifrahda nopeetnu sināschanu truhlumu. Eedomiba un sināschanas naw draudsenes. — Juhš fahschutufchi, ka es warejis peewest, zil maf iifnahtot fūwju uš puhraweetas wifās juhras wif-fotnes, lai es tātšhu pahschinot, zil tal iifnahtschot uš puhraweetas wifās faufjemes (eeflaitot mefchus, purwjuš, rufnefchus) labības. Tas ahtri iifdarams: Juhš tātšhu pašchi wehl warbuht atminefatees iif stolas geografijas, ka uš kwadrat-juhdses wifā pasaulē apmehram nahš 500 zilweki; kwadrat-juhdsi 15,000 puhraweetas, uš zilweta iifnahts 30 puhraweetas. Ja nu tas ar iifstiku ar 600 mahzinas wifās labības (kas fchimbrišcham noteet til wifnabagalās semēs), tad tomehr uš puhraweetas faufjemes iifnahtu jau 20 mahzinas labības, uš puhraweetas juhras wifotnes til 1/20 mahzinas fūwju (pehš Mulhalla), 400 reifes mafat. Nu waj wehl neno-fahfsteet, zil traku „bleki“, ja, kahdas neprahribas Juhš fahstahstijufchi, apgalwobami, ka juhra uš tā pašcha gabala 17 reifes wairaf iifbot nekā zeefseme? Wani lungi, kur tur wairš prahšis? Un kur tad „Deenas Lapas“ apbrih-nojamaš apgalwojums, ka pee fwejas u. t. t. newajagot nelahdu rihtu! No uš til traku apgalwojumu lai atbild? Ja tahdu dšifdetum aifprahstigo namā, nu tad tas mums at-gahbinatu, ka mums luhš taini darifchanas ar wahjprah-

tigeem, bet ja tahdas leetas wehl dewinpadefmitā gabu-fimena beigās parahdas kahdā laiftraktā, tad mehš til waram paraustit plezus un zeest klusu. Agral gan bijufchi laudis, kam dšihwe, tā fahot bijufe grahamata ar septimeem feegefeem un kas tā fahit jafata behgufchi no dabas, tad tahds apgalwojums wehl daudš maf buhtu faprotams, bet tagad, kur wifš iifet uš dšihwes teefchamibas pahfifchānu, wehl tahdas leetas apgalwot, ir neisprotami. Un „Deenas Lapas“ tal pee tam wehl arween mutē dših-wes teefchamibas pahfifchāna. Nu, no tās tai sem taga-dejās awifes wadibas wairš waj ne jaufmas. Lai „D. L.“ tātšhu noet kahdreif un pašlataš la fwejneeki rihtojas, zil dahru tihlu u. t. t. teem wajadšigs, tad tā warbuht pat iifbihsees par fawu dšihwes nepahfifchānu. Tā redšes, ka tā runajufe par leetam, kuras tā pahwifam nepahfifst. (Turpmat wehl.)

Jaunturki.
(Weigas.)

„Wifš fchee atgadijumi, kuri norifinajās no 1875. lihds 1877. gadam, ir Jaunturku raksturiffo zenteenu fahkums un drihfais gals. Tātšhu pamatigaki nowehrojot redšams, ka tee ir tā fahot atflehga tagadejeem notiku-meeem. No augšhā tehloa atgadijumu laifa sultans palizis wehl neufstizigats pret fawu apahrtini, wehl eedo-migals un pahrgalwigals fawā waras apfina. No fcha laifa wifsch ari fahw pahwifam sem einuku un fchekitū“) eefpaiba, kuri iifpilda Turzijas fleepenwaldbibas ufderumu. Einuku swars weegli faprotams, jo „kas feeweees walda, walda ari pasauli“, faha kahda Turku paruna. Tā faultee fcheiti ir garigi darbineeki, murgotaji, politiki sem stingrtizibneeku fegas, kuri sultanu godina par „aug-stato islama waldbneeku“. Abduls Hamids pats ir sting-tizigs zilweks, tapēhš war eedomatees scho religiffo fanati-ku eefpaidu fchahdōs apstahfōs. Schee galmineeki pahstah-wigi ruhpejas pawairat sultana bailes un neufstizibu, lai titali winau jo drofchaki turetū fawōs walgōs. Titali winau apfahrdibā sultans juhtas drofchs. Un naw ari nelahds brihnumš, jo Turzija ir jau parahta leeta, ka rewo-lu-zi-jas pret sultanu waj nekad wehl naw fahzeflufchi galma einuki un fcheiti, bet arween ministri. Tapēhš ari tih-lichds kahds ministris zaur energiju un ufstizibu eeguwis plafchaku eewehribu, fmallajai galma fabeeribai naw daudš puhku pret winau fahzelt faunprahstigas aifdomas. Kas kaut kahdā finā eeguwis winau nelahpatifchānu, to ween-tahfchē apfuhds, ka tas gribot sultanu gahst no trona waj ari tihstojot pehš wina dšihwibas. Lai fchahdas ap-fuhdsibās atstahtu tizamaku eefpaibu, tad laifu pa laifam atklahš mafas, glihtas fahwehrestibās. Tad einuki bareem druhfmejas ap pili, trofchno un iifkleeds fahdis nefin lah-das tentas; kabatas teem peebahstas polizijas pawehlem

*) Einuki — Turku feewnizōs (harema) ustrangš, pahfifinis; fcheits — arabifsti: wejalais, llejojofchās lazeiwju bandas wadonis.

weenu peespeest — pat ne likuma wara, kas gan dāschu behrna gadōs eetreng flolā pee flolotaja, tā ir iifaugufi dabiflā jekā, ir zehlfuees no flolotaja pateefības, no eefsch-figam faitem starp flolotaju un wina audfetni, tee ir augti, faldee augti, kas iifaugufchi no flolotaja darbības. — Flolotajam jair widutajam starp tautu un winas garigo darbibu, winau jabuht tautas fahfam, kas to uštura no garigas — famaitaschības. — Pateefība un ufstiziba ir tā mahsas. Kā mahsas tās eet rotu rofā. Pateefība nes lihds ufstizibu, bef pateefības naw ufstiziba domajama, un kur ir ufstiziba, tur pateefības ar nemechds truhst. — Ufstiziba un pateefība ir pihlari, uš fureem ir ufstahsta fahfshwes lablahjibas ehla, uš fcheem pihlareem pamatojas un pahstahw wifās zilweku beedribas un fabeeribas, fchās ir fahtes, ar to wifa zilweze ir tā fahot fahfita. Tadehš flolotajam nedrihfst truhst pateef-ības pret faweeem flolneceem, pret iifktru, iifktru zilweku, lai wifsch ar fawu pateefības preefschfimi, tā wahrdōs tā darbōs, modinatu wifā fawā apfahrtne pateefības zee-nifchānu. Zil leela wara preefschfihmem dšihwē, no teem, kas mums dšihwē liti tā preefschstahwi, domaju buhš latris pats eewehrojis un pahrelejinajees, bet preefschfih-mem wehl jo leelata wara ja tās iifet no audfinateja. Zil mifšigi leelu eefpaidu atstahš flolotaja darbiba un dšihwe, t. i. preefschfihmes uš wifū wina aplahrtini, ja tas ilgatu laiku no weetas darbojas weenā pagastā waj draudšē, tur mums iif pašchas dšihwes til daudš peemehru, ka tos ir ušflaitit nepehjam. Ne welki faka: Kahds flolotajs, tahdi laudis. Ja flolotaja dšihwē naw labu preefschfihmju, tad lai wifsch ari zil labi mahzitu, lai zil flaiti runatu klafē, wina mahzibas, wina wahrdi klauftajōs neatradis wifai augligas semēs, wina audfetni un fahdis wifpahri netures wina mahzibu un wahrdus par pateefieem, tadehš, ka wifsch pats jītabi dara, jītabi dšihwo, nekā mahza. Kahds wifsch pats buhš, tahdi wifpahri ari buhš wina mahzefki. Ja flolotajs 20 waj wairaf gadus nodfihwojis weenā pagastā, peenemfim, ka wifsch tur nonahjis jau-nella gadōs, pilns dedfibas un fpehla, atrada ari tur

dšihwē jaunektus preefschā. Jaunibas dedfiba, jaunibas prahfjumi fchōs fahla drihf jo drihf zitu pee zita peewillt; jaunais flolotajs fahla pamafam scho fawu pa-audfi pul-zinat ap fewi, fahpa ar teem eepahfitees, modinat; drihf tee fawu audfētā rofās uš kopigu darbibu un kopigeem zihneem. Kopā ar scho pa-audfi nu flolotajs ir darbojēes, ir zihni-jees, kopā preejajees un behdajees, reifē ar fcheem wifsch ir nofsmojis, lihds tizis; — wini wifš ir weena laifa behrni, ir reifē un blakus wifš pa weenu zetu gahjufchi, wifš pah-fifstas zits zitu, faprotas zits zitu, wini ir draugi, kureš ne azumifkflis, bet dšihwe, darbiba un kopigi eeflati faifsta. Jaunā pa-audfe ir gandrihf wifš fcha flolotaja audfetni, kas ar godbijibu wijas ap fawu audfinateju, ar ufstizibu tam peekeras, ar ufmanibu klaufas uš wina wahrdem un flatas uš wina darbeem. Wifā dšihwe, wifš wagastis juht un faprot, kas fchis fermalš we-zits wineem ir. Naw neweena, kas ar godbijibu nepazeltu preefsch wina zepures, kas tam ar mihlestibu nefneegtu fawu rotu. Wini fina, ka pee „flolotajōs“ ejet wineem durwis ir arween waki, ka tam nefad netruhst waj ne preefsch weena fawā pamahzofcha, aifrahdofcha waj norahzofcha wahrda. Un fchim wahrdam ir leels swars, winau tura tā iif krihwa mutes nahlofchu, winau ufstizas, to tura par pateefu. Dāschs warbuht fahis: „Tee til ir ideali, to waram wehletees, bet ne fahki, kas dšihwē fa-stopami.“ Tahdam waru drofchi aifbildet, ka tee ir gan fahki iif dšihwes nemti un dšihwē fahstopami, waretu wairaf flolotajuf fahki pee wahrda, kas fpehjuschi un pratufchi fawu aplahrtini pee fewis waldbinat, kuru darbiba un eef-paibi wifai apfahrtnei bijufchi un ir par fwehtibu, par tikumibas un gara gaimas pazefschānu, kas ir gribefufchi un fpehjuschi fapraft, kahds ir flolotaja ufderums un kas zentufchees zil fpehjuschi fawu ufderumu ari pildit. Schee flolotaj ari nefufchi un nes wahrdū: I a b s f l o l o t a j s. (Turpmat weigas.)

un preefschrafiteem un nu sultanam fahstahsta wifū lofcha-lās pašlataš ar fihleem jo fihleem peefahrumeeem un iifrai-binajumeem. Tahdejabi nabaga, lihds nahwei fabeedetais waldbneeks pilnigi fahw wina pahstahwigā pahrwaldbibā, ir rotakās leetina wifneeku-weltehshu rofās. Sultans jau teefcham preefsch fawās walstis grib darit wifū labako — las fin, tā wifsch rihtofos, ja wifsch par katra leetu un apstahfifi finatu pateefibu. Taini leelataš faunums jau ir tas, ka pateef-ība wina nekad nefafneefš. Wina twinece galmneeki pee wina nepeelafsch neweenu. Pat leelwefies un ministri titali reti dabun winau redset un pa leelataš dafai sultans ar teem iifdaraš zaur faweeem mihluteem-galmneekem. Tā peemeh-ram stahsta, nelaiķis Beharams Aga, einuku wifspahrfinis, bijis til wares un bishstams, ka leelwefiram bijis fahstahp-ša wina swahrtu ftehrbeles. Leetu no otras pufes ap-luhstojot iifrahdas, ka sultans, gribedams fawus ministrus darit nekaitigus, teem atnem wifū waru un nofshmi walstis darifchānās. Wifsch grib wifū iifdarit pats, ministri neta nefin par sultana nodomeem, wini newar un nedrihfst pahstah-wigi fperit kaut-kahdu iifschirofchu foli. Sultans wada perfonifki wifās walstis darifchānas un wina galmneeki ir wifur wina neahbildige padoma deweji. Schee weltehshē eemafas wifur, tā eefschemju, tā aifsemju leetas, walstis rihtibā un politika un ari pee ministru un eerednu zel-fchānas winau domas ir iifschirofchās. „Zil swarigi un eewehrojami fchee padomi war buht pateefība, tas weegli nofrotams, tad fchōs flawenos pa-domneekuš apflata mafleet turaki. Eewehrojamaifas galm-neeks, wihrs, kufsch igus gabus lepojas ar sultana neap-robefchotu ufstizibu, bija sultana audfinatejis Hajš Ali b e j s. Schis sultanu jau tā mafu behrninu nefhjis uf rotam un talab ari bija ar to tā faaudfif. Tas bija labs, weentahfchš zilwezinš, — tātšhu deemschehl par daudš weentahfchš. Preefsch „lala“, wihrifchigās behrnu meitas ufderuma wifsch bija tā radits, wifmas fpehzigals, nekā daudš ziti. Bet winam truhla jeklahdas iifglihtibas, wifsch neprata neweenu fwefchu walodu, atflaitot koranu (Turku bibeli) nelafija nelahdus zitus rakstus un tiffo ar molam prata pahstahpota fama wahrda parahstu (dāsch winau noleedja ir scho fpehju). War eedomatees, kahds jehgums fchahdam wihram par politiku un walstis darifcha-nam un kahds swars wina padomeem lihdsigōs jautajums. Dtris sultana mihlulis ir A b u l s H e d d a. Schis ir Arabeeis iif Aleppo pilfchetas. Wifsch tā zelotajs der-wifsch (muhls) klejoja pa weenu otru Turzijas apgabalu un dseedaja moſchejās (Turku deewnams) korana panit-nus. Tā wifsch bija nofuhlees lihds Konftantinopolei, bija ari kahdā tureenes moſchejā eestahjees par korana dseedataju un deefin kahdā jekā pratis eeguht kahda pee galma godata fcheika labwehlibu. Weenu nakti sultans redš fapni, kas to dara toti nemeerigu. Wifsch grib finat fapna nofshmi un te nu augfchminetais fcheiks winau eeteiz Abul-Heddu tā labako fapnu iifflototaju. Derwifchu atwed uf pili, sultans tam pahstahsta fawu fapni un leelais fapnu iifflaidrotajs, protams, apgalwo, ka titali reti parah-botees til labs, laimigs fapnis. Sultana firbs lehš preekā; gudro, deewbijigo fapnu tultu wifsch no fewis atlafsch ba-gatigi apdahwinatu. Saruna bija notifufi zaur tultu jo Abuls Hedda bija apgalwojis, ka wifsch neprotot tur-zifsti un runajot titali Arabeeſchu walodu. Wifš deenu wehlat Abuls no jauna Arabeeſchu pifl un fwinigi, nofleſ-pumaini iifflaidro, ka winau pats praweetis (Mohameds) parahbijees un nodewis wehsti preefsch sultana. Galmneeki winau ſtubina iifteit scho wehsti. Ne, wifsch iifflaidro, to warot ufstizet titali pašcham sultanam iifchetraju starpā. Galmneeki peefshme, ka wifsch jau deemschehl protot titali arabifsti. „Praweets ar fawām feelalam flajinaja manas luhpas“, Abuls fwinigi runā, „un no ta pašcha azumifkfa es waru ari turzifski runat.“ Polizijas preefschneeks dabun pawehli leetu fihlakt iifmeklet; iifmekleſchāna peerahda, ka Abuls „pateefbā“ lihds fchim naw turzifski runajis ne wahrda. Redšams, brihnumš gataws; Abulu pahstibās nowest pee sultana, kuras wifsch fleepā farunā iiflata praweefcha wehsti, protams, tagad flaidrā Turku walodā. Neweena dwehſelite naw dabujufst finat, kas tad praweetim iifsti bijis til fteidsams to wehſit sultanam. Tif daudš wehl peemetinafim, ka no tās pašchas deenas Abuls Hedda eeenel eewehrojāmu weetu „wifū tizigo“ waldbneka padom-neeku starpā. Kahds treſchais no fchi padomneeku bara, Arabeeſchu fcheiks Z a f i r s iif Mekkas, eedfihwojees par sultana mihluli zaur to, ka waldbneekam ar kahdu pašchif-gatawotu smehri iifdeedejis ſtilba augoni u. t. t. Weegli nofrotams, ka par fchahdu un lihdsigu noſtahſtu pateefibu newar galwot. Schahdi noſtahſti — pateefība un tentas weenā juzefti — wifpahri pee Auſtrumneekem toti eezee-niti. Tātšhu ja ari tee naw wahrdū pa wahrdam pateefi, latris sultana un wina apfahrtnes pahfines tomehr fin, ka Turzija fchahdas leetas eefpehjamā — un ar to peeteef. „Kā jau minejam, fcheiti un einuki nofchir sultanu no ahrejās pašales un wifās wina pawehles eet zaur winau rofam. Tā tas notila ari A r m e n u j a u t a j u m ā. B e k i j s = p a f c h ā, awifēs til beefchi wifnetais Armenijas gubernators, sultanam telegrafe, ka iifzeflufchees nemeeri. Telegrama nofufst S u r e j a s p a f c h ā, sultana torefeja

pirmā sekretara rolās, kurš no wiseem galma fanatīkiem bija warbuht wisniknais. Sureja pašā pašneef sultānam šo wehst mutiski un kreetni sapiparo leelai peeme-roteem pahrgroffjumeem un pahrsphilejumeem. Sultāns pawehl nemeerus ar singru roku apspeest un Sureja pašā, pawehles isneefseis, neaismirst ari no sawas puses peeslīte laut lo spehziģu, lai farihtotu ihstas aģnu dšihras, turas tad gubernators ispilba us mata. Leelwalstis ustrauzas, eefneefs protestu, sultāns atkauzas, ka winsch nelad un nekahdā finā schahdu istauschānas pawehli ne-efot dewis, bet gubernators usrahda Surejas pašā parastitu pawehli. Sultāns apber Sureju pahmetumeem un schis wehl tai pašā nakti — nomiest, — laikam gan no pahmetumu selam.

„Wehs Jaunturki domajam schahdi: tā ka fanatīsmis (tizibas naids) Turzijā ir til toti leels, tad Eiropas leelwalstis zaur sawu ustahschānos weenigi par kristig o aisschawem un apfargatajam ir isdārtijuschas kchudu, kam Turku fanatīsmis bija tilal wehl japawairo. Ihtenibā pašā m u s u l m a n i Turzijā nezeesch dāudf masal, ka kristigee. N o d o m a t ā s r e f o r m ā s, ihš fakot, ir pilnigi nederigās. Komissijas eewehletee labaki fakot nodomatee Armenu eeredni ir pa leelum leelai dakai „waldibas eeredni“ t. i. „pābewigi kalpi“; wini mehģina pašchabuma noluhkā peeglaustees galmam un mas ruhpejas par sawu tautu un tās teesbam. Nelad ari Turku waldiba nepeekaus reformās peeprašto Armenijas teeschu kontroli no Eiropas puses. Turleem jau no sen seneem laikem pastahw sewischā pahreeziba, ka wīnu waldibai Eiropā beidšotees Mas-Ašijā ta atkal atjaunoschotees wifā sawā warā un sfochumā. Tā tad Turki usfata Mas-Ašiju par sawu nahotnes semi un tapehzi ari wisadeem lihdselkeem mehģinās to issfargat no Eiropas eespaideem. Pehzi muhsu domam Eiropai wajadsēja gluschi weentahrschi peeprašto atzeltā Turku parlamenta (tautas weetneeku nama) atjaunofchānu. Tas buhtu preesch sultana wifā masal aplaunofschais solis, jo schahdejadi wīnu tilal sfoestu ispidit pašā reisi dotu apsolijumu. Winsch sawā laikā teizās apturam parlamenta darbību us feschēem mehnescheem; tilal schēhl ka no fchēem neela feschēem mehnescheem galu galā isnahfuschē pilni 17 gadi. Tahlat Armenu jautajums buhtu wisweeglati isfchirams schahdā zētā. Armeni waretu fuhtit sawus weetneelus, nepeezeschāmas reformās tee waretu peeprašto pašē un pašē ari weizinat un usmanit wīnu isweschānu. Lai neweens nebdmā, ka Turzija parlamentāristai waldibai wehl par negatāwu! Rumanija, Greqkija, Serbija, Bulgarija ir Turzijas fenalās pawalstis — Bulgarijai ween atzeltajā parlamentā bija astoni tautas weetneeki — un wisās schinis semes parlamentāristās waldibas eeweschāna ir israhdiģufes par eespehjamu. Gan newar leegt, ka pirmāis, Widhata pašāschas farihtotais mehģinajums, usrahdiģa dāudf nepilnību. Tahschu ja mums muhsu fatwerfme buhtu atstahda nepahtraukta, mehš tagad fatwerfmes labrtības un rihzības finā buhtum masakais til pat tahtu ka Japaneeschē.

„Jaunturku partija schobrihd stali pazel sawu balst un peeprašto sawai semei fatwerfmi un parlamentu. Pehzi parlamentā spehjas isnihģināschānas wispahri domaja, ka muhsu partija aisi bailem norimust un us muhsu aplufufi. Widhata pašāschas dibinatā „Parties komiteja“, par turas preeschneeku bija eezelts Mustafa Fajels pašā, sawu darbību beidša. Gandrihš 18 gabus partija nerahbiģa nelahdas dšihwibas sħmes. Un tahschu ta wisā kluhā pasahweja tahlat — bes organijschijas, bes partijas laikstieem. . . Leelas reformu kustības laikta fehla nebija wis gahjuš pašschānā. Sewischēl pee jaumalās pa-audses ta atrada augliģu semi un sħpenibā rashģigi ussehla. Pašāschā Konstantinopolē, protams, wis wehl mehms un klufs. Despotisms (waras, sħaidu waldiba) sħ latram laikā aishahst muti, kuršch tilal eminas par laikā garu, uspreeschneeschānu un — galmenalāis — reformam. Weentahrschāfēe kautini — tā fahktā tauta — mas lo sħ no muhsu zenteeem. Tahschu intelligenģe (isģlihtotee) ir muhsu pusē, eeredni, kuri schobrihd nedrihst rumat, bet isfchiroschā brihdē ustizigi stahwes mums lihdsās, wirsneeki un pat laudis pee sultana galma. . . Ar scho pehdejo palihdsību mehš mehģinajam sawu pehdejo, partijas praģjumus faturoschō manifestāģiju nogahdat pašā sultana rolās.

„Tomehri ja ari mehš nedrihstam rumat Konstantinopolē, tad toteef stakati runajam Londonā, Parise un Eģiptē, kur Angli atfau pilnigi preses brihwību. Lihdscham mums ir pawifam septinī laikraisti. Eewehrojamatāis no teem ir „Croissant“, turu isbod jau pirmat minetāis fenalāis Sirijas tautas weetneeks Turku parlamentā Hālis Ganems; tas teel drufat Genfē (Schēģijā). Senat „Croissant“ isnahza Parise, bet tā ka Hālis Ganems tajā usbruka Frantschu waldibai par winas draudģigo istureschānos pret Turzijas sultānu, tad tās isdofchānu Franģijā noteedja. Parise isnahst wehl Arabeeschu walodā rakstlāis „Kasch-ul-Nieab“ (wahrdn pa wahrdam tulkots: schidrauta pazehleģis), lai gan ari schis laikraists fatura sewi usdrufumus Frantschu waldibai un awischnēģibai. Tā isdeweģis ir emis Erminis Ar-

slāns. Arslāns wehl dirus gadus atpatal bija mudirs (apalschpreefeks) Libanonā. Rahds mihlestības romanēģis, kuršch to sawēda nahdā ar Libanonas gubernatoru Naumu pašā, wīnu peespeeda scho weetu atstahst. Tā winsch notkuwa Parise un schēhl Jaunturku kustibai eedwesa jaunu sparību. Protams, ka Turku wehstneeziba schahdam sawas tehwiģas „eenaldneefam“ pastahwigi dšēnā pehdas un reisi — Dipija ministrijās laikā — ari panahza wīna israhdiģchānu is Franģijas. — Tad wehl laikraisti isnahst Londonā, Kairō un Aleksandrijā.

„Jaunturku partija“, tā muhsu faruna beidsās, „eepreesch, ka jau minēts, sultānam pašneegufi m a n i s e s t a z i j u. Wina sħ, ka web gruhstu zihnu un ka tai buhs fajibnas ihģi jo ihģi. . . Tā ir ihtenibā meera partija, tura zenschās pehzi wispahrijlweģisfeem mehřeem. L.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Par Rigas-Orials dšelsģzeta kontroles wezako kontroleeri, eezelts kontroleers Trirgows.

Par Rigas prohreeģitna preeschneeku eezelts Rigas probirpalatas preeschneeks Romanows. (W. W.)

Fschinds pa-augstinati: par walstspadomneekem: Rigas Aleksandra gimnāģijas skolotāis Ašcharins, Leepajas realskolas skolotāis Demme, Rigas mahģibas apgabala tautskolu inspektors Trizfons; par koleģiju padomneeku: Jelgawas realskolas skolotāis Katnikows; par pilģgalma padomneekem: Rigas Aleksandra gimn. skol. Mühlenbachs un Korwins-Korjatowstis, Jelgawas gim. skol. Soblonstis, Baltijas semināra skol. Lihģits, Leepajas realskolas skol. Bergmans, Rigas Lomonosowa gim. skol. Tschuchins, Rigas pilsehtas realskolas skol. Maschotafs; par koleģiju aseforeem: Rigas pilsehtas realskolas skol. Mironows, Rigas Lomonosowa gimn. skol. Scherwinstis, Rigas Aleksandra gimn. skol. Wehtschko; par titular-padomneekem: Leepajas Nikolaja gimnāģijas skol. Afsenows, Baltijas domenu waldes žiwilinscheneers Afsenstein, par koleģiju sekretareem: Rigas Aleksandra gimn. skol. Sotolows, Rigas Petera I. realskolas skol. Dstrouchows, Jelgawas apgabala teesu prištaws Jajinitšch, Leepajas apgabala teesas sekretara palihģs Dstankowitsch, par gubernas sekretareem: Leepajas Nikolaja gimnāģijas rakstredis Herģis, bijuschais juhstskolas skolotāis Schwanfelds, Jelgawas apgabalteefas kanzelejas eerednis Aleksandrows, bijuschais Jelgawas apgabalteefas kanzelejas eerednis Monkwitsch; par koleģiju registratoreem: Rigas politeknikas bibliotekars Leilands, bijuschais Jelgawas III. pilsehtas elementarskolas skol. Lomans, Jelgawas Jasmāna bahrimu nama preeschneeks Dunters; Jelgawas pilsehtas I. elementarskolas preeschneeks Rosmans, Rigas apgabalteefas prištawa weetas ispiditāis Bobrowstis; par koleģiju padomneekem: abrist sen Holsts, Zehsu-Balkas 5. eezirkna meerteefneefs Wijeschis, Widsemes gubernas mehneeks Palmbachs; par pilģgalma padomneekem: Widsemes gubernatora kanzelejas un Widsemes gubernas waldes abrist Adams Butels, Jelgawas-Bauskas 2. eezirkna meerteefneefs Konradis; par koleģiju aseforu: Kursemes gubernas waldes abrstneezības nodatas farmazēuts Hertels; par titularpadomneeku: Zehsu-Balkas 7. eezirkna meerteefneefs Trestins; par koleģiju sekretaru: Zehsu-Balkas meerteefneeschu sapulzes sekretars Salinstis; par koleģiju regulatoru: Tulumā-Talsu meerteefneeschu sapulzes teesu prištaws Wildans. (W. W.)

Par Jelgawas-Bauskas aprināta polijschijas waldes galda preeschneeku eezelts Rigas garigā semināra turģu beiguschais students Peters Klawinsch. (K. G. A.)

Par Grobinas nodolku waldes wezako apstiprināts Waldemars Lilienfelds un par wina kandidātu Neureiters. (K. G. A.)

b) Baltijas notifumi.

Drūweenā, tā mums sħno, 3. augustā noturamā weetneeku sapulģē, starp žitu ari laikam tischot pahrspreests par besmalstās bibliotekas dibināschānu. Par tahdu sħno no sħds preeģajamees, redsedami, ka Drūweeneschi fahjuht un sħ, tas pee to lablahģības un meera wajadsģis. Tīkai nopeemni pee sħwehtigā teizamā darba. Tas nesīs bagatūs augtus. Labatās selmes!

No Mahlupes, 15. jūlijā sħbens eespehra L. zeema S. faimneela mahģas, turas trita uguntji par laupijumu. Tai pašā deenā ari B. zeema faimneekam B. sħbens eespehrihs stursteni un dšihwojamas ehtas krahsni.

No Mahlupes pagasta jaulkā dšēdataju kora isrihtoteem Jahnā sħwehtileem atlikuschē 25 rbl., kuri tagad nolēmti brihwās tautas bibliotekas eedihschānai. Tā tad atšimiba Mahlupescheem, kuri sawu jaundibinajamu biblioteku, par turu jau „Mahjas Weeši“ rakstis, grib pahrgroģit par „brihwu tautas biblioteku“.

Jūlija pirmās deenas tapa stigota gar Alufni, Mahlupi, Balkas-Wehtu-Lutu dšelsģzeta linija. Kā leetprateģi isfeiza, tad preesch Wehtu-Lutu dšelsģzeta linijas tairnātā tā ari labakā weeta isnahstot gar Alufni un Mahlupi us Marienhauft un newis tā pagahjuschā gadā bija stigots

gar Gulbeni-Bolweem us Marienhauft. Tā tad schimbrihscham wairat zeribas, ka mineto dšelsģzeta tairnis gar Alufni un newis gar Gulbeni. W l a h s m a.

Palsmanē, tā mums sħno, 14. jūlijā usnahģis leels negais, pee kam krausa lahdeem 50 faimneekem leelata waj masakā mehtra aplapajuse labības laukus. Wairat ka 10 faimneekem krausa gluschi nokapajuse wifū labību.

Odseenas weetneeku pulks 13. jūlijā par pagasta skolotāju eewehleģis Plestawas semināra audstēni Jahnī Sideni no Adleenas, Tirsas draudģē. (B. W.)

No Stufmanem sħno „B. W.“, ka tur sħbens 13. jūlijā eespehrihs Silajuschu klehti. Sadeguschās dāschadas mantas un ap 100 puhru labības.

Wez-Peebalģā, tā mums sħno, 14. jūlijā usnahģis pehrlona negais ar krausu, tura sħpri apstahdeģuse laukus. Sħbens eespehrihs Salnenu mahģu rija, tura nodeģuse libds pamatam. P.

Wez-Peebalģas mahģitaja pagasts peeweenots pee Wez-Peebalģas pagasta. (B. G. A.)

Jaun-Peebalģas draudģes mahģitāģis J. Döllna ģģs faweem faimneekem pašlubināģis, ka latram, tura deģis stude waj studeš tahdā augstskolā, winsch atlahdiģschot wifū renti pa studijas laiku. (B. W.)

Jaunās wuischās (Raunas draudģē) dšimstlunģs Augusts Joachims sen Panders, ka „D. Btg.“ sħno 27. jūlijā Rigā nomiris. Nelakti, kuršch aissneefis 88 gadu leelu wezumu, apbedis 5. augustā Raunas lapōs.

Jurgu un Dubinskas pagasti faweenoģi par weenu pagastu sem nosauluma „Jurgu-Dubinskas“ pagasts. (B. G. A.)

Grotuschu pagasts peeweenots pee Wehtu pagasta. (B. G. A.)

No Umurgas draudģes. Mehš Umurdēeschē sagatawojamees schogad uģ basnģas sħwehtu sħwineschānu, jo schajā gadā tiks pilni 400 gadi kamehri muhsu basnģa buhweta. Umurgas dšēdataju beedribas wihru un jaulks foris mahģas naigi ween deesgan gruhšos dšēdamos gabalos, lai waretu sħwehtus kuplinat. Kā dšird pat schēeneeschās fastahdiģees ragu musilos foris. Žitadi muhsu draudģē eet schajēs kaulainōs gabōs wifš palufi un latris well til sawu juhģu. No laut lahdeem isrihtojumeem sħe mas dširdams. Partiju un nesatģibās garš eeweesees wairatēs pagastis starp amata wihreem. Umurgas-Sarumu pagasta weetneeku pulks us pagasta wezaka preeschschituma pa-augstināja skolotajam A. Wiliawa ģģm 150 rubl. leelo (majō?) gada alģu us 250 rubl. ar 8 pret 2 balsim, bet lai schis nolehmmums tihku tuhliu ispidit tur partijas garš lita schēhefchus. Apšpreechānas deenā ispalifuschēe, un starp teem ir patē skolu wezakaiš un weens basnģas pehrminders nolehmmumu pahrschūdeģa bet, godš schim eestabdem, jo wisās schahdu nepamatotu sħdšību atraidģa. Schis pagasts zel sewari jauna 2-stahwu, 12 asu garu keegelu pagasta skolu, bet minete weetneeku lungi ari schai sħnā turas atpatal rahpulu garā un luhlo lilt wisadus schēhefchus zētā, tā ka pagasta wezalam pateģotees weeteģa semneeku leetu komģjara ģģa ruhģibai ween eespehģams dāudģmas leetu setmģigati turpinat. Weeteģaiš draudģes mahģitāģis luhdsā basnģas pehrminderus lasti basnģas peemīnu sħwehtu sħwineschānās isrihtschānai par labu labprahģģas dahģwanas. Us wairat pagasta loģektu luhģumu tita weetneeku pulkā apšpreeģis, waj pagasts zaur sewischāla nodolka uslischānu luterānu mahģitajeem newaretu basnģaiš dot 15—25 rublu leelu weentereģeju pahalsu, bet scho pagasta wezaka preeschschitumu atraidģa, jo lahds weetneeku pulka loģeklis — basnģas pehrminders eestāģija to par sawu rektēs aisslahrschānu. Wīnam tahschu jalasot dahģwanas. Un pahreģeem weetneekem atkal labat patģa, ka naw nelas jamatģa. Leela nobeidsās tā, ka netila dotas ne dahģwanas no pagasta ne ari pehrmindera lastas. Kamehri Saruma pagasta weetneeki sawus mahģitatus sħwehtus un mahģibas eestabdes luhlo usuret wiswifadi knapinadamees, tihmehri lahdsā faimīnu pagastā weetneeki dāudf dewģigati. Skolotāju alģas peenahfchēhi pa-augstinatas un tāpat ari pagasta sħrihweta stahwolkis nodroschānās. Alģas teelot tuhliu pa-augstinatas tihģihģ weetneekem tairst wajadsģigo dšihwu. Ari tuweģjam krodneefam esot darba pilnas rotas, jo weetneeku pulks tam us pagasta wezaka un sewischē sħrihweta usmudinajumu esot usdewis par wairat tā 140 rbl. islahot pagasta skolas krahsnis. Kā dšird, tad esot ari isdewees par lahdeem desmitcem(?) muhneeku sadabut. Galmenāis pee wisās schis leetas bijuschās kreetnās magarischās Jereģim la nahlamās, jau durwju preeschā esofschās amata wihru wehleschānās pagasts raudģfēes wifus nederģģōs balamutes isstihģet un eewehles til faprahģģis un seetmus wihrus par pagasta labuma aisslahģģeem un tā isstāudis eesfahģģuschos kuluģschānu. U m u r d s e e t i s.

No Lijumas. Muhsu beedriba peedšihwoja sħa gada 21. jūlijā sewischāla dāudģjumu: konģertu ar sešschu balli, isrihtotu no 3 pilsehtas jauntundsem. Klauģģamees klaweeru preeschneefumus un dšēemas. Klaweeru preeschneģumi newareģa isdotees teizami nelahģģa klaweeru deģē, bet ari no dšēsmam tilal Schopena „Leģschu tautas dšēesma“ pilnigi labi isdewās. Tomehri publika it seģģģģi

Ritajiem lehris galvā, augšpus kreisajai ausij. Pehz pirmā schahweena Ritajews metās uš Andersti, gribedams tam israut revolveru. Izejās šihwa zibna, kurā A. ischahwa wehl abas pahrejas reijas. Kamehr tas wijs notita, weikala aplalpotaji sazebla trofni, fanahja laudis. Ceradās polizija. Atsaula abrstus. Andersta magastina wairš nebija, wiensch bija nes' tur aismuzis. Ritajews, ašinim appluhdis, sehdeja uš kreisla. Pehz pirmās palihdšības pašneegšanas wīnu nogahdaja pilsehtas slimnizā, no turenes pašča dšhwofli. Lode wehl naw isaemta. Naw wehl nosalamš, lahdas buhs schahweena selas. Pilsehta runā par nesu lahdem romantiskeem zehloneem. Wehlat Anderstis apzeetinatš. Notikums pilsehta sazehlis pawisam ahrfahrteju senajiju.

Tomskā, tā „Now. Wrem.“ sīa, 23. jūlijā peenahjis pirmās pašascheeru wilsēns, kuru pilsehtas eedšhwotajl ar gubernatoru preeščagalā šwinigi sanehmušči.

No Rīgas.

Wina ekfelenze Widsemes gubernatora kungs generalmajors Surowjovs, lihds turpmalam no teikumam, peenems wīsu reformu amata wihrus, preešč kureem naw noteiktas sewischtas deenas un stundas, deenasta darischanās, katru deenu no pulkstē 12—1 pehz pusdeenās, isnemot tās deenas, tad teefas un waldeš flehgtas.

Rīgā šchimis deenās sanahlfuši daudš eewehrojāmu sīnatu wihru, gan no tuweenes gan no tahleenes. Schodeen, 1. augustā, sche atwer Kreewi arkeologu kongresu, kas pree wīlšis reti daudš pehtneku. Lai tik minām Berlīnes slaweno ahršneezības profesoru Birchowu, profesoru Dr. Bofu, Dr. Grempleru, profesoru Dr. Konwenetzu, profesoru Dr. Bezenbergu, Keisaristās Kreewijas wehstures un senatnes pehtitaju beedribas delegatus S. A. Belokurowu un A. J. Wilowidowu, Peterburgas uniwersitātes profesorus N. J. Wefelowski, S. L. Platonowu un A. J. Sobolewski, akademiķi W. W. Suflowu, prof. Sultanowu, prof. N. W. Pokrowski, prof. Seredoninu, A. A. Spiznu, S. W. Silowu. Pat no tahlās Amerikas lahdā pehtnege seeweete schurp došhotees. Uš arkeologisko kongresu jau peeteikuschās pahri par 600 personam. Pilsehta no sawas puses kongresa dalībneelas dāschdāschabi laipni pabalstā gan teem pehz eespehjas dōdama bechwolortekus, gan isrihtodama dāschadus isrihtlojumus. Tā tā schimis deenās arī tiks noturetas parastās Latweešču sīnatu komitejas wafarassehds un 1. augustā teef atweheta Latweešču etnografiskā isstahde, kura wīlšēns wīsu augustā mehneš, tad beš schabam Rīgā farabisees arī labs slaits Latweešču. Etnografiskās isstahdes sarihlošana ismaltā pahri par 20,000 rbl. Un ar sewischtu preeku ja-astihst, tā isstahdes sarihlotaji naw taupijuschī puhlu, lai isstahde godam isdotos. Šchis darbs ar atšinību mināms. Duhju etnografisko isstahdi pagahjusčā swehtdeenā apstāt: šchis preezigi pilsehta, tā geuhtais darbs jau tā pa weizees. Isstahde mehgināis rahdit, tā Latweešči dšhwojuschī ograt, tā dšhwō tagad un tā tee attihstijuschēes. Isstahdes lautumā uzeltas wairat ehlas. Tur mehš redsam seno Widsemneeku dšhwojāmo ehfu pee rījas. Rīgā mehš redsam wīsu tā eerihlotu, tā tur isstahdās, tad semes ruhli ischalli strahdaja; kuhla labību, wehtija, tihrija linus u. t. t. Tur redjami dāschabi mahlfiligi isstahdi zilwetu tehli, kas ar šreigukeem u. t. t. rēfās israhda tā tas wijs notita. Pat senās pirts netruhst. Redsam ir tagadejo Latweešču dšhwojāmo ehfu, bet tā, pehz muhsu domām, naw tā is dewušeš, tā zitas ehlas. Wina naw deefgan tihpīfka. Tahlat usbuhwetas slaturees teatru un kongertu isrihtlochanai. Galwenā isstahdes ehla eewetoti dāschdāschabi Latweešču isstahdajumi u. t. t. Kam ween eespehjamš isstahdi apmetlet, tam to war no šchis eesikt. Turpmal plaschaki.

„Arkadijas“ trahschnais dahrs peewel ašhween wairat apmetletaju. Nebuhs gan waj neweena pilsehtneeka, kas labpraht nenoeetu schai no dabas jautumeem puschlotā weetā. Te mums pašneeds teatri, mustu, „deju“, ehbeenus un dšhreenus, tā tad atšpirdšinajumus meesai un garam. Pagahjuscho swehtdeem bija muhsu wafaras teatra alteereem benefiže. Refaprotu tik, kalab alteeri sawā goda deenā bija iswehlejuschees tairni „Trihs pahri turpu“. Efektu un raibu, trofshatnu slatu gan schai luga papiinam, bet laut lahdā nopeetna ideja tur naw atronama. Wareja gan labat pašneegt lahdū seediņu is muhsu jaunatās teatra literaturās. Publita bija eesadufes leelā slaitā, tā tā namš bija waj ispahrdōis. Alteeri zentās sawus peenahfumus godam ispidit. Kopspehle noriteja labi un publita algoja alteeru publīnus ar aplausēm un puku bahwam.

Arw. Jus.

Abtrā nahwē mirušči. 21. jūlijā Marijas eelā Nr. 31 peepeschī nomira 48 gadus wezais semneeks Jahnis Brigaders.

— 22. jūlijā Ministerejas eelā Nr. 2 peepeschī nomira bahrdōstīnu meišars Wilhelms Sencichons, 35 gadus wežs.

— 23. jūlijā Dšrnawu eelā Nr. 153 sawā dšhwofli peepeschī nomira referwes feldschers Konstantins Trofimtšuks.

Utrastis libkis. 22. jūlijā atrada Altonawas eelā bihli pret mahju Nr. 11 lahdas apmehram 50 gadus wezais seeweetes jau eetrubdejuschu libki.

Cewainoschana. Stabuscha restorajija, Matisa eelā Nr. 100, komijs Zehstabs Ets 22. jūlijā sanahja kildā ar semneeku Frizi Wīsu un eewainoja beidsjamo ar nāsi wehderā.

Relaimes atgadījumš. 22. jūlijā Tomasa eelā Nr. 2, 45 gadus wezais strahdneeks Zehstabs Peters, kur sch tur strahdaja pee buhwes, zaur pašča neusmanību nokrita no 14 pehdas augstām stalascham un pahrlausa lahju.

Renodomata nonahweschana. 23. jūlijā, pehz pulkstē 9 walatā Zabna Kapteina alus pahrdotawā, Stabu eelā Nr. 94, iszehlās trajis, pee lam ari weena zilweta dšhwiba gahja bojā. Wairakās eedšchuschās personas sahla kildotees un usbrula alus pahrdotawas ischaut; tad draudi nelo nelihdeja un semneeks Antonš Baltšewskis ar almini rokā mahjās winam wīrsu, Kapteins draudus ispidija un ischahwa ar revolveru uš usbruzeju baru. Schahweens Baltšewsku bija trahpijis un tas uš weetas bija pagalam. Kā israhdijās, tad schahweens bija eestrehjis mutē un lode palikusi patausi. Kapteini apzeetinjaja un leeta eet slumigu zetu.

Slepawiba un pašchšlepawiba. 24. jūlijā Bahnuscha eelā Nr. 19 norisīnajās ašinaina drama, kura beidsjās ar diwu zilwetu dšhwību. Tur dšhwojoschais Wīnslas gubernas muischneeks Waflijs Lisowstis, aš libhš schim nesinameem eemesleem, uš sawu mihtalu, Swenzjanu maspišoni Zeltu Worwīg, diwas reijas ischahwa ar revolveru un tad ar to pašču revolveru aikal diwas reises pats uš fewi. Cewainotā Worwīga nomira zekā uš slimnizu, kamehr Lisowstis nomira slimnizā pehz diwām stundam.

Sabbšiba. Virgotaja atraitne Alide Miram, kura dšhwō Marijas eelā Nr. 1, sīnoja polizijai, tā pa to laiku no 17.—25. jūlijam, kamehr wina ušturejusees juhrmalā, winas dšhwofli pilsehta bijis pamešs beš usraudšības un sagli to atmuhlejuschi un iszaguschī dāschadās drehbes, leetas un trautus, apmehram 863 rublūs wehrtibā.

(R. P. P. A.)

Grahmatu golds.

Redakcijai peesuhitās schahdas jaunās grahmatas:

1) Pestalozji, wina dšhwō un pedagogiskā darbiba, Wina 150. dšhischanas deenai par peeminu pehz J. W. Abramowa tullojis un papildinajis O. Abels, Blomu skolotajs. Maltā 15 lap. Apgahdajuschī Rīgā Latweešču Beedribas Sīmbu Komīšijas Derigu grahmatu apgahd. Nobata. Rīgā, 1896. Drukajuschī Kalnīnšch un Deutšchmans.

2) Semes un tautas. I. Kā lihneeschi dšhwō. No R. W. Apgahdajuschī Rīgā Latv. Beedr. Sīmbu Komīšijas Derigu grahmatu apgahd. Nobata. Rīgā, 1896. Drukajuschī Kalnīnšch un Deutšchmans.

Angneezība.

Sinas par Latweešču kuceem. Joha Anna, kapt. Lahns, no Keepajas braukdams, 11. jūl. eegahjis Sumbelantē. Emma, kapt. Melis, no Arkangelstas iseedams, 11. jūl. sašneedšis Leith. Martin Eduard, kapt. Witte, 22. jūn. Rīgu atstahdams, 19. jūl. nonahjis Newshawenē. Titana, kapt. Andrus, 24. jūn. no Rīgā isbraukdams, 18. jūlijā sašneedšis Bonefu. Anna Mathilde, kapt. Rehse, 15. majā no Progreso (Zulatanā) iseedams un uš Danzigu dōdamees, 16. jūlijā meta enkuru uš Ešeneras reida. Conopus, kapt. Dschmuzeneeks, 28. jūn. no Roschestrās isbraukdams un uš Rīgu nahfdams, 16. jūl. gahjis Ešenerai garam. Der Kurlender, kapt. Melbards, 2. jūl. Harri atstahdams, 13. jūl. nonahjis Cardiffā. Fritz Gustav, kapt. Saustīnšch, 17. jūl. isgahjis no Stettines uš Cardiffu. Cyrus, kapt. Snotīnšch, 21. jūn. Rīgu atstahdams, 15. jūl. eegahjis Grangemouthā. Kursemneeks, kapt. Muzneeks, 17. jūl. bijis gataws atstahst Shorehamu un dotees uš Tyne waj Blyth. Ernst David, kapt. Mart. Grehwe, iseedams 7. jūl. no Grimshy uš Degrehamu?, Helsingborgas tunumā, pee Wīsen, 16. jūl. sanahjis kopā ar Nonwegu barku „Deean“, kura atradufees uš enkura. Ewailonis „Framat“ atwīlšis abus lūgus weenu no otra un tā israhdijees, abi lūgi naw nelahdus apstahdejumus zeetuschī un abi turpinajuschī zetu. Ernst David, 18. jūl. peesehgelejis Kopenhagenai. Lucas, kapt. Krohns, 17. jūl. postis no Bripport uš Rīgu. Julia Alide, kapt. Kalnīnšch, 20. jūlijā atstahjis Kronschtati, uš North Alōa eedams. No Rīgā oštas isgahjuschi 20. jūlijā Alīce, kapt. Wahls, uš Grangemouthu, Juno, kapt. Dsalīnšch, uš Barry doku, Familie, kapt. Apsche, uš Newcastli. Jupiter, kapt. Krautmans, no Lisabonas braukdams, 13. jūl. sašneedšis St. Ubes. Lucinde, kapt. Rūfmans, no Rīgā iseedams 29. jūn., Waterfordā nonahjis 23. jūl. Silvia, kapt. Valšis, no Rīgā braukdams, 19. jūl. eegahjis Swinemindē. Anna Otilie, kapt. Salmīnšch, no Blyth isbraukdams, 7. jūl. nonahjis Arkangelstā. Alfred, kapt. M. Behrsīnšch,

Arbroath atstahdams, 19. jūl. sašneedšis Kronsstati. Martha Maria, kapt. Muischuls, 19. jūl. atstahjis Stoholmu, uš Portsmouthu dōdamees. Johannes, kapt. Martīnsonš, 20. jūl. isgahjis no Rotterdamas uš Peterburga. Equator, kapt. Satne, 19. jūl. Londonā lizes pee lahdu eemenschanas uš Fernambuko (Amerikā). Anna Otilie, kapt. Grinbergš, 22. jūn. no Rīgā isbraukdams, 17. jūl. nonahjis Charlestownā. Aleksanders, kapt. ?, 19. jūl. gahjis Ešenerai garam; tāpat Mars, kapt. Breinkopfš, uš Perth braukdams. (B. W.)

Peē Rīgā lihds 29. jūlijam peenahlfuši 1034 lūgi un no Rīgā lihds 29. jūlijam ašbrautuschī 1007 lūgi.

No ahrsemem.

Wahjija. — Karalautschōs aš leelā karstuma setam nomiruschās lahdas 18 personas.

Franzija. Li-Hung-Ōschanga weefoschanās Franzija Franschu waldbai ismaltajuse ap 1 milj. frantu. Dahrgs weefis!

— Parīšē 27. (15.) jūlijā plofijās tahds ortans, lahdū neweens Pariseetis neatminās peedšhwōjis. Gruhiti ušslaitit wīsu postu, ko ortans nodarijis tiklab pilsehta, tā ari tās aplahrtne. Starp pulkstē 4 un 5 sahdamees un eedams no deenwidreertumeem uš seemekaustrumeem, ortans plofijās lahdas 20 minutes. Peepeschī usnahfusi tumšba, leetus, krusa walreestu leelumā, luhstoschu loku brāschschana, idausito logu stīlu slanešchana, juntu renu un sehtu luhschana, weeglaku ehfu brulschana, behrnu raudošchana, lopu dkauschana, — wīš tas sazehla neapraštamās julas; beš tam putekli, loku sari, lapas, stīlu gabali un wīfadi netihrumi tika nesī augščā lihds pat mahloneem. Tikai pehz ortana pahreeshanas isbaiditee Pariseešči wāreja nostahrst, lahdš postš bija nodarītš. Wīsur bija redšami nogahsti loki, sehtas, stabi, laterni u. t. t.; wīfā pilsehta naw waj neweena loga ruhts palikusi wewela un daudš nameem ir ašnesti neween junti, bet ari spahres. Eeti daudš zeetuschī „Jardien de Plantes“ un „Monsouri“ parks. Pirmajā ir pa pusei isgahsti loki un swehru nodatu sehtas, tā oranšerijas un aštraudšinatawas; tīfšo wehl pašpehjuschi swehrus dabut sem jūnta. Saudejumi mīlšigi. Ari zilwetu dšhwības gahjuschās bojā. Peem. lahdš sturslens gahsdamees uskritis jaunai meitenei un tā bliušt uš weetas pagalam. Preešč ortana usnahšchanas Eurenā ar gaisa balonu diwas personas pajehslās gaisā; weefullis balonu sagrahba un tas drihš ween nojuda mahfondš. Balonam nolaischotees weens no braujeem tik nelaimīgi lehja is kurwja, tā pahrlausa abas lahjas. Bītu balonu weefulis tā schuhpoja, tā weens no trim braujeem iskrita is kurwja no 100 metrus (ap 340 pehdū) leela augstuma.

Anglija. Rinas ahrlahrtejas suhtnis Li-Hung-Ōschangs tagad weefojas Anglijā, kur to tāpat tā zītās walstis ušnem ar leelu godu.

— Deemwitus-Uelšas ogļu raktumēs notika eksplozija, pee lam wairat strahdneeki atraduschī galu un daudš eewainoti.

Italija. Ubešneeschu negušs Meneliks, tā awiēs sīno, atšaidis is wangneezības lahdus 700 Italeešču saldatus. Pahrejos wangneekus tas solotees atšaišt tik pret 5 milj. frantu (1,900,000 rbl.) leelu atšihdšību. Italeešcheem nelas neatlīfēes tā ispiert sawus sawangotš saldatus.

— Bijuschais ministru preeščneeks Krišpi nodomajis galīgi atšajitees no turpmalās politiskās darbības. Wina awiše „Riforma“ apstahjusees. Ja Krišpi teescham atšakas no politikas, kas eewehrojot pehdejos notikumus un tā 77 gadū leelo wezumu isklaušas it tizami, tad tas uš Italeešču politikas wirjeenu dāschā sīnā daris eewehrojāmu eespaidu.

Spanija. Karšch Kubas salā isfuhz tā šalot Spanijas dšhwības sulu un nolaupa Spanijai tās duhšchigatōs dehlus. Panahlumī wehl naw nelahdi. Waj zerību dumpineekus galīgi pahrspeht. Tas rada Spanijā nemeeru. Wairat Spanijas prowīnjes iszehluschees nemeeri. Notituschās ari wairat sadurschanās starp nemeerneekem un saldateem. Spanijas waldbai wainu rauga uskraut Kubas dumpineekem, kūr sarihlojuschi nemeerus pašča Spanijā, lai Spanijas waldbai apgruhštinatu waj pat gluschī ašspostitu saldatu suhtišchanu uš Kubu. Bet Spanijas waldbai ašmierst, tā Spanijā jau aš schā gada nerashas posta deefgan un tā daudšee nodokli un Kubas lara isdewumi šipri nolēz stalto Spaneešču malfataju plezus. Nasta par smagu. Tee wairš nespehji winas nesī. Lai sadabutu naudu, tad Spanijas waldbai atšauj par 1500 pejetam ihweenam ispiertees no lara klaušbas. Turigalee scho atgadījumu isleeto leelā mehtrā. Tā tad jaeret uš Kubu tik waj nabagajeem Spanijas dehleem. Tas sazehlis semē leelu ruhktumu. Saragosā notureta lahdā sapulze, kurā seeweetes isfajijuschās pret tahdu rihzību. Mahies negrib wairš atšaut saweem dehleem dotees uš Kubu.

Koreja. No Seulas awiše „Nowoje Wremja“ par Wladiwostolu telegrafe 22. jūlijā, tā Amerikani tagad galīgi dabujuschī atšauju Seulas-Ōschemulpas dšlšezela buhwei un mineratu eeguhšchanai Korejā; Franschi dabujuschī atšauju buhwet Pinjanas-Seulas dšlšezetu un Kreewi —

